

„Hutě v Moravskoslezském kraji budou, z hlediska emisí, patřit mezi světovou špičku,“

uvěd v rozhovoru pro časopis All for Power Miroslav Novák, hejtmán Moravskoslezského kraje.

Miroslav Novák

Moravskoslezský kraj stál v boji firem o dotace na jejich straně. Proč?

Prioritou zástupců Moravskoslezského kraje vždy bylo a i nadále je zlepšení kvality životního prostředí, především pak emisí. I proto obecně klademe v rámci všech ekologických akcí velký důraz na maximální nasazení nejlepších dostupných technik – BAT. Současně s tím je však naší prioritou i zachování zaměstnanosti v tomto regionu. Tlak na ochranu životního prostředí, který je samozřejmě na místě, nesmí dostat firmy, které zaměstnávají tisíce lidí, do úzkých.

I proto jsme udělali maximum a vytvořili prostor pro to, aby místní průmyslové firmy získaly co možná největší podporu na ekologické akce, které musí realizovat a které částečně snižují jejich konkurenceschopnost. Nešlo přitom jen o hutní firmy, za které jsme se postavili. Dotace na ekologické akce získaly, v rámci dotačních titulů Operačního programu Státního fondu životního prostředí č. 36 a 38, další stovky různorodých firem a subjektů.

Jak probíhala vlastní jednání?

Pracovní skupiny našeho ministerstva životního prostředí, které vznikly již za vlády předcházejícího ministra, absolvovaly mnoho návštěv v našem regionu a hodnotily a doporučovaly SFŽP jednotlivé projekty v hutních firmách ke schválení.

Koordinace všech činností a komunikace mezi zástupci Moravskoslezského kraje a místními hutěmi byla taktéž velice intenzivní. Jsem rád, že činnost pracovních skupin pokračuje dále a i v dalších letech budou mít možnost v našem regionu možnost si na některé dotační tituly sáhnout.

Pak bylo ale třeba obhájit projekt v Bruselu...

Přesně tak. O tom, jak náročné to bylo, svědčí fakt, že notifikace trvala více než dva roky. Podařilo se nám ale nakonec přesvědčit zástupce Evropské komise, že dotace není v rozporu s žádnými legislativními předpisy Evropské unie, týkající se podpory soukromých subjektů. Výsledkem podpory bude kvalitnější ovzduší v jednom z nejvíce emisí zatíženém regionu Evropy. A to rozhodlo.

Navíc, byli jsme v pravý čas na pravém místě. 90% podpora se podle mě již nebude nikdy opakovat. Jednalo se o unikátní rozhodnutí úředníků v Bruselu. Ekologické akce v našem kraji budou pokračovat dále, ale nepředpokládám, že by se mělo jednat o tak značnou podporu ze strukturálních fondů Unie.

Co když právě realizované akce nebudou Bruselem časem stačit?

Hutní firmy, působící na našem území, budou patřit po instalaci všech zařízení pro snížení emisí k nejlepším na světě. Tlačit na majitele firem, čili zaměstnavatele tisíců lidí, aby se svého investovalo každý rok do lepších a lepších zařízení za miliardy, je již opravdu nesmysl. Proto to mu již nevěří.

Z mnohých rozhodnutí Evropské komise by šlo usuzovat, že mnohá rozhodnutí směřují k likvidaci, resp. snaze o „vypuzení“ průmyslu z Evropy.

Mohlo by se to tak zdát, ale podle mého názoru nejde o prvoplánový záměr. Spíše je to důsledek nedomyšlených, neprofesionálních a zmatečných politických rozhodnutí těch, kteří mají v rámci Evropské unie moc. Jsem přesvědčen, že noví evropská komisaři se budou na problematiku nutné ochrany životního prostředí dívat racionálněji. Nejsem proti snaze zlepšit kvalitu ovzduší, ale pokud z dohod vyplývajících z Kjótského protokolu dokonce začínají některé státy odstupovat, tak tady něco nehraje. Evropa svými neuváženými kroky zlikvidovala téměř celý průmysl textilní, sklářský... Neměli bychom dopustit, aby se dalším v řadě stal průmysl výroby a zpracování surového železa a oceli, čili hutnictví.

Disponuje Moravskoslezský kraj nějakým krizovým plánem, který by s neexistencí hutnictví počítal?

Regionální hutnictví prožilo po roce 2008 velice krizové období. Na trhu se nacházely statisíce tun oceli, o kterou nebyl zájem, resp. jejich cena klesala (díky asijské konkurenci) ke dnu. Obor je navíc ovlivňován dalšími faktory, problémy s černým uhlím a OKD, emisními povolenkami, podporou obnovitelných zdrojů... Jsem rád, že se podařilo zachovat toto odvětví na Ostravsku. Důsledky krachu těchto firem pro region by byly nepředstavitelné.

Konkrétně?

V Moravskoslezském kraji by o práci přišlo více než 40 tisíc lidí. Pokud bychom do toho zahrnuli i služby, s prominutím poslední hospodu nebo kadeřníka, kteří díky tomu, že zde mají lidé práci, tak by krach hutních firem ovlivnilo více než 100 tisíc lidí.

Uvedl jste, že hutnictví ovlivňuje mnoho negativních faktorů. Který aktuálně?

Znepokojuje mě třeba, kromě mimo mnoha dalších otázek, i vývoj v oblasti ukrajinské oceli. Pokud naplno propukne ekonomická válka mezi Ruskem a Ukrajinou, kam poputují tony levné ukrajinské oceli? Předpokládám, že do Evropy a na evropské půdě tak opět dojde k přebytku oceli. A hutě na Ostravsku se opět mohou dostat do problémů.

Všeobecně známým je fakt, že Ostravsko negativně ovlivňují i emise pocházející z polských hutí. Může vedení Kraje v tomto směru něco dělat?

Víme o tom, ale nemáme žádné nástroje k tomu, abychom své polské sousedy přiměli k tomu, aby přistupovali k problematice emisí stejně jako my. Polsko je velice silným evropským hráčem a může si dovolit více, než my. Navíc, jejich veřejnost vnímá problematiku znečištěného prostředí jinak než my. Na prvním místě jsou tím největším zlem lokální topeniště, pak doprava a až na třetím místě je to průmysl. U nás je to přesně naopak. Pozitivní zprávou pro nás je fakt, že Poláci velice intenzivně pracují na snížení emisí z lokálních topenišť. Podle mých informací zahajují mnoho projektů a programů, které by měly situaci zlepšit a měli bychom to pocítit v blízkém čase i my.

Nicméně v konkurenční nevýhodě oproti polským hutím jsou ty na našem území již nyní.

Nevídel bych vše tak negativně. Dívám se optimisticky do budoucnosti. Naše hutě si díky aktuálním investicím budují lepší konkurenční postavení než polské hutě, které budou muset investovat do ekologie později. Proč? Protože podle mě nezískají

Na hutnictví je navázáno více než 100 tisíc lidí

tak obrovskou výši dotace, na jaké si dosáhly české hutě. Pro ně to tedy bude jejich čistý náklad.

Sám ale říkáte, že Polsko je velice silné. Když sledujeme aktuální boje o náhrady škod za sankce proti Rusku, tak z toho Poláci opět vyjdou docela dobře.

Ano, jejich síla je velká, ale 90% podpora byla poplatná této době. Na výjimky, které se podařily nám, si ani silné Polsko podle mě nesáhne.

Možná bych ještě upřesnil jeden zažitý názor. Z Polska k nám neproudí větší objem emisí než od nás k nim... Od nás do Polska a zpět k nám jde cca stejné množství emisí. Bohužel, my svým sousedům „posíláme“ emise v době, kdy panují daleko lepší rozptylové podmínky, než v zimě. Tehdy jsou poměry pro rozptýlení tak špatné, že dopad „vzájemné výměny emisí“ vyznívá pro českou stranu výrazně hůře.

Nechci snižovat snahy Moravskoslezského kraje ve směru popularizace řemesel a techniky, ale stejně tu hlavní práci si zajišťují soukromé subjekty.

Nepopírám, že v konečném důsledku má konkrétnější dopad například znovuoobnovení podnikových středních škol, tak jak to mají třeba Třinecké železářny nebo Vítkovice Heavy Machineery. Děláme maximum, a věřím, že to tak noví majitelé

středních škol vnímají, abychom mohli v rámci toho, co nám umožňuje zákon, pomohli.

Můžete být konkrétnější?

V loňském roce, kdy se na střední školy technického zaměření přihlásilo historicky nejméně žáků, jsme třeba neotevřeli v naší zřízených institucích některé humanitní obory. Jde možná o určitou formu regulace, ale my se opravdu snažíme, jak jen to jde, reagovat na požadavky trhu, který prostě řemeslníky poptává. Kraj zajišťuje v některých masmédiích prostor pro prezentaci úspěšných podnikatelů kraje, prostor pro propagaci a popularizaci techniky. Věřte mi, že kdybychom mohli a měli třeba pozemky u hlavních silničních tahů, tak bychom třeba podpořili firmy, které by si zde třeba chtěly umístit personální reklamu – třeba že hledají zámečníky. Ale žádné takové pozemky Kraj nemá.

Žít se poctivou a možná trochu těžkou prací prostě pořád není, i přes docela masivní kampaň, „in“

Přesně tak a více kolik za tím vším stojí různých faktorů a vlivů? Dokonce i maminky.

To mi musíte vysvětlit, pane hejtmane.

Rád. Svaz průmyslu a dopravy nedávno zveřejnil výsledky ankety, který se zaměřovala na rozhodující faktory žáků devátých tříd základních škol,

které rozhodují o tom, čím by se chtěli žít. Ze 75 % o dalším směřování svých synů rozhodují jejich maminky. Pro ně je ještě stále řemeslo něco, co je špinavé, nedůstojné, málo prestižní... Ale dnes již obráběč kovů není tím umouněným člověkem v montérkách. Je to solidně finančně ohodnocený specialista-programátor, který musí umět světové jazyky, aby uměl ovládat CNC stroje. Takže se musíme asi více zaměřit a přesvědčit maminky.

Poslední dotaz na závěr, který se sice netýká přímo emisí, ale vlastně v konečném důsledku ano... Jak je to v MSK s výstavbou zařízení pro energetické využití odpadů?

Stále jsme na bodě nula, k čemuž přispívá neschválený zákon o odpadech, silící tlak skládkové lobby a neexistence ekonomických nástrojů, které by proces výstavby spalovny umožnily realizovat. Věřím, že projekt ZEVO ve Stonavě lze rychle oprášit do podoby reálného a živého projektu. I proto, že například region Opavy, Ostravy a dalších se již brzy dostanou do problémů. Karviná a Frýdecko-místěčko jsou na tom zatím dobře, ale je otázkou času, kdy i ony nebudou vědět „Kam s ním?“. Navíc, v roce 2025 začne platit předpis o zákazu skládkování. Nyní musíme řešit výstavbu ZEVO, nikoliv za deset let. To již bude pozdě.

Stanislav Cieslar

mezinárodní odborná konference

all•for **power**2014

conference

energetické investiční celky:
klasické elektrárny, jaderné elektrárny, teplárny, průmyslová energetika
vývoj česko-slovenské energetiky v celosvětovém kontextu

27. - 28. 11. 2014

Clarion Congress Hotel Prague, Freyova 33, Praha 9

www.afpc2014.com

Organizátor:

AFPoweragency